

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Italijani hočejo napasti Dalmacijo.

LDU Split, 29. septembra. (DDU) Včeraj je došla v splitsko luko velika ameriška križarka, »Pittsburgh«, danes pa ameriška križarka »Sacramento« z nekoliko velikimi rušilci. Zdi se, da imajo nalog ostati vsidrani v splitski luki.

LDU Split, 29. septembra. (DDU) Z ozirom na razne vesti iz okupiranega

ozemlja, na pisanje italijanskih listov in neki proglas D'Annunzia se more sklepati, da Italijani z več strani pripravljajo napad s kopnega in z morja na Dalmacijo. V zasledenem ozemlju se nadaljuje tajno popisovanje prostovoljnih čet italijanske omladine in pouličnih postopačev.

Amerika zapletena v evropski konflikt.

LDU Haag, 29. sept. (ČTU) »Hollandsch Nieuws Bureau« poroča iz Washingtona: Senat se je v svoji debati baval večinoma z reškimi dogodki. Senator Hitchcock je izjavil, da ne bi prišlo nikoli do teh dogodkov, ako bi bila mirovna pogodba z Nemčijo že ratificirana in bi na ta način že obstajala zveza narodov. Za napačne sprotne pogodbe je izkrcanje ameriških mornarjev v Trogiru dokazalo, da mora Amerika poseči v evropski konflikt. Se-

nator Borah je dejal, da dokazujeta zasedba Reke in kasnejše izkrcanje ameriških mornarjev v Trogiru, da so Zedinjene države že sedaj zapletene v evropski konflikt in da zveza narodov nikakor ne bo mogla zatreti nacionalizma. Senat je nato sprejel resolucijo, kjer naproša državni urad za vojno mornarico, naj mu poroča o izkrcanju ameriških mornarjev v Trogiru.

Velika železničarska stavka na Angleškem.

LDU Carnarvon, 20. sept. (DKU Brezlično.) V očigled železničarski stavki, je vlada določila Hyde Park, ki je bil doslej za občinstvo zatvorjen, kot glavno skladišče za živila in za preskrbo Londona. Vlada ima na razpolago mnogo avtomobilov in 25.000 voznikov.

LDU Carnarvon, 29. sept. (DKU Brezlično.) Doslej stavka 500.000 železničarjev. Nemiri se niso pojavili. Preskrba Londona se vzdržuje s pomočjo avtomobilov.

LDU London, 28. septembra. (DKU) Številno stavkujočih navajajo voditelji s pol milijonom, stavkarski sklad z 1 in pol milj. funtov, kar bi zadoščalo za 4 tedne. Stavka pa ne bo trajala dalje kakor 1 teden,

D' Annunzio.

LDU Trst, 28. septembra. »Corriere della Sera« poroča iz Opatije od 26. t. m.: Admiral Cagni je prišel danes v Opatijo in se dal provesti na Reko k D' Annunziu in se dal provesti na Reko k D' Annunziu in se dal provesti na Reko k D' Annunziu. Po dvehurnem pogovoru je adjutant D' Annunzijevega majora Giurati povabil na poveljništvo časnika, katerim je izročil sledeče sporočilo, pisano od D' Annunzija: Admiral Cagni je došel na Reko z nalogom, da vpraša poveljnika D' Annunzija, je li voljan, pogajati se z vlado. Poveljnik D' Annunzio je odgovoril, da on ne priznava sedanje vlade in da odklanja vsakršna pogajanja.

LDU Berlin, 29. septembra. (ČTU) »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Dopisnik lista »Daily Telegraph« javlja, da bi vsak poizkus Italije, nastopiti vojaško proti D' Annunziju imel za posledico odprto vstajo italijanske armade.

Brezupen zunanje-politični položaj Italije.

LDU Lugano, 29. septembra. (ČTU) V skoraj triurnem govoru je včeraj italijanski minister za zunanje zadeve Tittoni znanjaželnim Italijanom po štiriletnem molku svojega prednika Sonnina vendarle povedal resnico o zunanje-političnem položaju Italije. Po njegovih izjavah je leta brezupen, ako se Italija svojim prijateljem in onostran Oceana noče brezpogojno podvreči. Na kratko rečeno vsebuje govor tri izjave, ki pomenjajo najstrožjo obsodbo prednic sedanje vlade: 1. Predsednik Wilson je že pred začetkom mirovne konference izjavil, da ni vsem zahtevam Italije naklonjen. 2. Londonski dogovor, na katerem je slonela vsa Sonninova politika, je izgubil svojo vrednost, ko je mirovna konferenca v eni svojih prvih sej določila, da se morajo vsa njena teritorialna določila sprejeti soglasno. 3. Zavezniki so vedno izjavljali, da bodo podpirali Italijo, toda le tedaj, ako s tem ne izzivajo nesoglasja med seboj. Glede zadnjih Wilsonovih predlogov je izjavil Tittoni, da sicer niso popolni, da pa njihova odklonitev pomenja popolno osamljenje Italije. — Iz govora ministra Tittonija proizhaja, da je ministrstvo zelo lahkomišno in brez vsakega vzroka v narodu vzbudilo in gojilo nado, da bosta Anglija in Francija pripravljene podpirati

italijanska stremeljenja. Vsled teh odkritij zunanje ministra besnijo nacionalisti in napenjajo vse sile, da strmoglavi Nitti-jevo vlado.

Jadikovanje štajerskih Nemcev

LDU Gradec, 29. septembra. (DKU.) Po trimesečnem odmoru se je danes pod predsedstvom deželnega glavarja dr. Rintelena sestal nemško-stajerski deželni zbor k svoji prvi seji. Pred prehodom na dnevni red je deželni glavar objavil resolucijo, ki so bile sprejete na konferenci zastopnikov kronovin na Dunaju dne 15. sept. Poudaril je zasluge nemško-avstrijske mirovne delegacije in njenega voditelja dr. Rennerja ter prosil poslance za privoljenje, da izrazi delegaciji in dr. Rennerju zahvalo nemško-stajerskega deželnega zastopstva. Deželni glavar je nadalje izrazil svoje obžalovanje, da z edino izjemo Radgone toliko cvetočih štajerskih mest ne bo več združenih z Nemško Avstrijo in dejal: »Za bol, katero nam povzroča ta ločitev, nas bo, kakor upamo, v najkrajšem času odškodovala prisrčna dobrodošlica s katero bomo mogli pozdraviti svoje brate ob vzhodni meji.« Nato je deželni glavar podal kratek pregled najvažnejših poslov, ki jih mora deželni zbor rešiti tekom svojega jesenskega zasedanja. — Deželni svetnik Wastian je govoril o krivicah, ki jih je prizadejala avstrijskim Nemcem mirovna pogodba, tožila, da se v dravski kotlini okoli mesta Maribora ni pripustilo ljudsko glasovanje, in protestiral proti neprestanim nasiljem, katera morajo trpeti oni štajerski Nemci, ki so vsled razsodbe entente postali podaniki jugoslovanske države. Kot edini žarek svetlobe smatra deželni zbor ono določbo mirovne pogodbe, ki daje svobodo nemškim rojakom Zapadne Ogrske, in pričakuje, da se te pokrajine nemudoma pripoje in prevzamejo v nemško-avstrijsko upravo. V imenu vseh strank stavi govornik predlog, naj se deželna vlada Nemškega Štajerja pooblasti, da ukrene vse, kar je potrebno, da se načela ki so izražena v izjavah govornika, uveljavijo, ker samo ona morejo privedi do mirnih odnosov med nemškim narodom in njegovimi sosedi. Ta nujni predlog je bil soglasno sprejet. Prihodnja seja bo dne 2. oktobra.

Meje z Italijo.

V soboto je italijanski zunanji minister Tittoni v italijanskem parlamentu laškim imperijalistom dal znamenje za umik. V svojem poročilu parlamentu je povedal, da se Wilson ne umakne od svojih zahtev glede Jadrana. Tittoni je razložil Wilsonov načrt ter ga priporočal parlamentu v sprejem.

Ta del njegovega govora se glasi: V prvi vrsti je stal projekt italijanske suverenitete nad Reko z jugoslovanskimi mejami od Plominskega rta (Fianone) do Idrije tako, da bi bili obseženi v jugoslovanskem ozemlju okraj Voloska in deloma okraj Podgrad, Postojna in Idrija. V drugi vrsti je stalo jamstvo italijanstva in popolna neodvisnost Reke, vendar bi naša meja, potegnjena kakor gori omenjeno, šla v soseščini svobodne države, katero je hotel prvotno Wilson podvreči plebiscitu, kar bi značilo isto, kakor izročiti jo Jugoslaviji. Ko je pa priznal pravičnost našega ugovora, bi bil privolil, da bi imela ta država značaj pod trajnim upravitelstvom zveze narodov. V obeh slučajih pa bi bila luka in reška železnica mednarodnega značaja in bi bila upravljena od zveze narodov. Dalmacija, izvzemši Zader in nekaj otokov, bi bila prisojena Jugoslaviji z zdatnim jamstvom za italijanske manjšine in za italijanske gospodarske interese. V obeh slučajih bi morala biti Kvarnero in vsa dalmatinska obal do vstevši Kotora nevtralizirana, kakor bi bilo nevtralizirano tudi prej omenjeno ozemlje svobodne države. Nadalje bi v obeh slučajih bil poverjen Italiji mandat za Albanijo in bi ji bila priznana Valona ter bi bil nevtraliziran Krški kanal. Ti predlogi ne odgovarjajo popolnoma našemu narodnemu čuvstvom, ali dali bi nam precej jamstva za naše stališče in za našo premoč na Adriji. Na vsak način je to vse, kar nam more dati sodelovanje Francije in Anglije, ki sta z Italijo soglašale za italijanstvo Reke, proti kateri bi Wilson slej ali prej ugovarjal; obe pa soglašata tudi z Wilsonom, da morata reska luka in železnica stati pod zvezo narodov, da se mora Dalmacija izvzemši Zader, prisoditi Jugoslaviji, z druge strani pa dati Italiji kontrolo nad Albanijo, ki bi zaeno z nevtralizacijo Krškega kanala zagotovila Italiji absolutno premoč na Adriji.

Nato je Tittoni rotil parlament, naj ne otežuje stališča mirovni delegaciji in naj se zadovolji s tem, kar Wilson predlaga. Parlament je v nedeljo res sprejel dnevni red, v katerem prepušča odločitev reškega vprašanja vladi.

S tem pa je — če ne pride do zopetnih zapletkov — že jasno, da se hoče Italija umakniti na Wilsonovo črto, po kateri bi ostal izven Italije ves vološki okraj ter Postojna in Idrija. Reka ne bi prišla pod laško oblast, marveč bi bila samostojna država pod nadzorstvom zveze narodov.

Kar sta Tittoni sedaj in Nitti v svojih okrožnicah povdarjala, je velika nevarnost popolne osamljenosti Italije. Večja ko politična je gospodarska osamljenost, ki bi pomenila za celo Italijo katastrofo. Ta preti, in odtod umik laškega imperijalizma.

S tako rešitvijo sicer ne bomo mogli biti nikdar zadovoljni, vendar nam omogoča zvezo z morjem brez laške kontrole.

Jasno pa je, da bomo do sporazuma z Italijo morali priti in bomo tudi prišli. To bo mogoče pa le, če bo italijanski narod v svoji hiši čimprej pometel z ljudmi, ki bi radi živeli na naše stroške kakor žive na stroške italijanskega ljudstva! Nositelj laškega imperijalizma je kapitalizem.

Ministrska kriza.

LDU Belgrad, 29. septembra. Presburo poroča: Včeraj je prestolonaslednik sprejel predsednika parlamenta in izjavil željo, naj mu predlaga osebo, kateri bi se z ozirom na parlamentarni položaj mogla poveriti sestava kabineta. Predsednik parlamenta je izjavil, da ne more niti sedaj po mnogobrojnih posvetovanjih s političnimi skupinami predlagati nobene politične osebnosti, ki bi z gotovimi izgle

Allenstein

je mesto v vzhodni Prusiji, za katero pripadnost se bo vršilo v kratkem ljudsko glasovanje. Mesto je zelo staro in polno zanimivosti. Naša slika predstavlja zgoraj: Pogled na mesto; druga: Visoka vrata; tretja: Okrožna palača; četrta: Grad.

na uspešno delo mogla sprejeti sestavo kabineta, ker ovirajo odnosi med skupinami, da se odloči potrebna parlamentarna večina za takega kandidata. Predsednik je predložil prestolonasledniku pregled številnega stanja klubov in njihovo verjetno grupiranje. Ker na podlagi tega pregleda ni mogel prestolonaslednik priti do nobenega sklepa, je izjavil predsedniku parlamenta, da bi želel, da se mu v roku 24 ur vendar predloži precizen predlog za sestavo parlamentarnega kabineta, računajoč pri tem, da bodo politične skupine z ozirom na resen zunanji in notranji položaj našle način, da z vzajemnimi koncesijami omogočijo tak kabinet. Vsebinska tega komunikacija je bila danes dopoldne po predsedniku parlamenta sporočena konferenci predsednikov vseh političnih skupin.

LDU Belgrad, 29. septembra. Presburo javlja: Danes ob 9. uri dopoldne so imeli zastopniki vseh parlamentarnih skupin sestanek v parlamentu pod predsedstvom dr. Pavlovića. Od rezultata tega sestanka je odvisna rešitev krize.

LDU Belgrad, dne 29. septembra. Danes ob 10. dopoldne je predsednik narodnega predstavništva obvestil načelnike parlamentarnih skupin o naročilu regenta. Ako ne bodeta sestavila kabineta Protić ali Pavlović, se bo poverila sestava kabineta, kakor se govori v parlamentarnih krogih, vseučiliškemu profesorju dr. Cvijiću ali predsedniku akademije dr. Žujoviću.

LDU Belgrad, dne 29. septembra. Opozicionalni blok parlamentarnih skupin je imel danes skupno sejo, kateri je prisostvoval tudi predsednik mirovne delegacije Nikola Pašić. V tej seji so opozicione stranke končno določile svoje stališče glede vprašanja sestave vlade. Sedaj se pričakuje odločitev krone, ker so se načelniki opozicionálnih klubov odločno izjavili za to, da naj prevzame vodstvo vlade Protić.

LDU Belgrad, dne 29. septembra. V radikalnih krogih se opaža zelo samozavestno držanje in prepričanje, da ima največ izgleda pri kandidaturi za ministrskega predsednika njihova stranka. Ministrski predsednik bi imel postati Protić ali Pašić.

LDU Belgrad, 29. septembra. Ker reagent prestolonaslednik Aleksander danes popoldne ni bil v Beogradu, mu predsednik dr. Pavlović ni mogel predložiti poročila o trenutnem političnem položaju, vsled česar bo storil to jutri in se zaradi tega pričakuje rešitev krize tekom jutrišnjega dne.

LDU Belgrad, 29. sept. V poslanskih krogih se govori, da ne bo nihče podpiral Protiča v primeru, ako bi mu bila poverjena sestava kabineta. Demokratsko socialistični blok preide brezpogojno v opozicijo in to tembolj, ker je na današnji konferenci načelnikov klubov izrekel Protič ministru za notranje stvari Pribečeviću težko osebno žalitev.

LDU Belgrad, 29. sept. Danes popoldne je bila seja demokratske zajednice, na kateri se je razpravljalo o rešitvi ministrske krize s posebnim ozirom na jutranje dogodke na konferenci načelnikov klubov.

LDU Belgrad, 29. sept. Vse vesti o designiranju ministrskega predsednika se širijo samo v svrhu splošnega razpoloženja, ker se dr. Pavlović še ni odločil glede opozicije.

Politične novice.

Terorizirajo. Sarajevsko srbsko radikalno glasilo »Srpska Zora« poroča med domačimi vestmi na prvem mestu, da se nahajata v zavodu sv. Jožefa v Sarajevu tudi dve Črnogorki. List izraža svoje začudenje nad tem in imenoma pozivlje starše obeh devojč, naj povedo, zakaj šolajo svoje hčere v navedenem zavodu. To je že nedopusten plemensko-seperativističen teror.

15.000 vagonov žita za Češkoslovaško. »Venkov« poroča, da dobi Češkoslovaška iz Jugoslavije 15.000 vagonov žita, ki ga bodo zmelili na Češkem in prodajali moko po 1 K 68 vin. kilogram! Tako bodo torej v Češkoslovaški jedli kruh, ki je zrastle v Jugoslaviji, skoro trikrat ceneje nego pri nas! Tako gospodarsko politiko je vodila stara Avstrija. Zdi se, da nas bo naša lastna vlada izstradati. Kam vodi tako početje demokratsko-socialistične vlade?

Vladna kriza na Bavarskem. »Münchener Post« poroča: Na Bavarskem je izbruhnila vladna kriza. Deželno načelstvo socialno demokratične stranke je v dvodnevem posvetovanju v Nürnbergu temeljito obravnavalo vsa nespornostljiva in med socialno demokratično stranko in bavarsko vlado v celoti. Socialistična konferenca je izrekla svojim pristajem v vladi popolno zaupanje in izrazila svoje obžalovanje, da velja takozvana Hoffmannova vlada za socialistično, dasiravno nje sestava onemogoča nemoteno udeleževanje socialističnih načel. Zato pozivlje konferenca svoje pristaje v vladi, Hoffmanna, Segitza in Endresa, naj svoje mandate v vladi takoj odlože, ako se ne bi dala izvesti preosnova vlade, ki jo smatra konferenca za neobhodno potrebno. Ta sklep socialistične stranke pomeni, da se vlada nahaja v krizi. Prva naloga bavarskega deželnega zbora, ki se sestane 1. oktobra, bo obstojala v tem, da bo sestavil novo vlado.

Posebna konferenca za rusko vprašanje. V razgovoru, ki ga je imel s pariškim poročevalcem lista »Daily Mail« je izjavil Paderewski, da so ga zavezniki naprosili, naj ne sprejme nikake mirovne ponudbe od ruske sovjetske vlade, marveč naj nadaljuje vojno. Angleška vlada je stavila zaveznikom predlog, naj se skliče posebna konferenca, ki se bo bavila samo z ruskim vprašanjem.

Japonski kredit Kolčaku. Glasom lista »Frankfurter Zeitung« je japonska vlada dovolila vladi admiralu Kolčaku predujem v znesku 2 milijonov jenov.

Dnevne novice.

Šolstvo na Koroškem. Na državni gimnaziji v Velikovu se otvorila 1. in 2. razred. Vpisovanje v 1. razred se vrši dne 1. oktobra od 10. do 12. ure v meščanski šoli. Sprejemni izpiti se vrše popoldne. Vpisovanje v 2. razred se vrši 2. oktobra, istotako izpiti za privatiste. Dne 3. oktobra bo sv. maša, 4. oktobra pa se prične pouk. — Vpisovanje v I. letnik državnega učiteljskega v Velikovu se vrši 1. oktobra od 8. do 10. ure. Sprejemni izpiti se vrše dne 2. oktobra.

Drugo zborovanje sosveta za Prekmurje. Civilni komisar za Prekmurje dr. Lajšič sklicuje za četrtek dne 2. oktobra t. l. ob 9. dopoldne v Soboti, v gostilni Dobrai, drugo zborovanje sosveta za Prekmurje z nastopnim dnevnim redom: 1. Potrditev nastavljenih gerentov; 2. uvedba politične uprave v Prekmurju (sedež civilnega komisarijata v Soboti, namestn. v Dolnji Lendavi, službeni dnevi na Cankovi in v Križavcih); 3. vodstvo matrik; 4. tolmačenje zakonov; 5. šolstvo (ljudske šole, meščanska šola v Soboti, kmetijska šola v Soboti ali v Beltincih, gimnazija v Soboti); 6. nastavljanje višjih cerkvenih

oblasti za Prekmurje (arhidiakonat); 7. mosti preko Mure in železnica; 8. aprovizacija Prekmurja; 9. agrarna reforma.

Prvi jugoslovanski ženski kongres se je od 20. do 23. septembra t. l. vršil v Belgradu. Zastopane so bile vse pokrajine države. Iz Ljubljane so bile navzoče gospe Marija Bajtova, M. Vesnerjeva in Aneta Gogola. Predsedovala je kongresu ga. Hristić. Namen kongresa je bil, manifestirati za edinstvo troimenega naroda in organizirati delo celokupnega jugoslovanskega ženstva na polju vzgoje ljudske prosvete in splošne dobrotelosti. Na zborovanju so podala ženska dobrodelna društva svoja poročila. Sestavila in odobrila so se pravila za »Zvezo žen SHS« in sklenilo, da bodi predsednica vedno Srbkinja. Sklenile so dalje, da začne v Belgradu izdajati ženski list. Na kongres sta prišla tudi svetni minister Marinković in general Rašić, ki se je v imenu vojske zahvalil srbski majki, da je vzgojila sinove, ki so zadivili ves svet. Po kongresu se je v Grand Hotelu vršil banket, kateremu sta prisostvovala ministra Marinković in Korać.

Živinski sejmi v novomeškem okraju so do preklica prepovedani. Več v razglasu na mestni deski.

Za zgradbo katoliške cerkve v Šidu priobčuje osjenska »Hrv. Obrana« poziv za prispevanje darov. V Šidu je 800 katoliških Hrvatov, ki doslej nimajo svoje cerkve in so navezani na tamošnjo malo grško-katoliško kapelico. Nova cerkev bo posvečena presvetemu Srcu Jezusovemu.

Ljudske povesti. spisal Franc Jaklič, izdala in založila Nova založba v Ljubljani, 153 strani. Knjiga obsega dve povesti: »Od hiše do hiše« in »Sin« ter je zelo zanimivo čtivo za naše preprosto ljudstvo. Knjiga se dobi za ceno 8 K v vseh knjigarnah.

Natakarski štrajk v Sarajevu še vedno traja. Delodajalci so izjavili, da bi takoj priznali natakarsko društvo in priznali vse zahteve natakarijev, ako bi se to društvo oprostilo vsakega boljševiskega vpliva in se postavilo na čisto strokovno podlago.

Požar v vlakcu. V nedeljo se je na voznji med Indijjo in Zemrunom vnel železniški spalni voz, ki je popolnoma pogorel. Požar sta zakrivila dva potnika, ki sta kuhala čaj in jima je vsled nepazljivosti eksplodiral špirit. Vagon je bil naenkrat v ognju, tako da gašenje ni moglo uspeti. Od ljudi se ni nihče ponesrečil, škoda pa je ogromna. Samo dvema Angležema je zgorelo milijon frankov, ki sta jih imela v papirnatem denarju.

Razmere na železnicah. Osješki listi pišejo o čudni družbi, ki na nesramen način izkorišča razne dražbe na železnicah ter ne pusti nikomur drugemu blizu. Čudno je tudi to, da se železniška uprava ne potruji nekoliko, da bi našla naslovljence raznih pošiljatev, marveč si en železniški uradnik »rezervira« sod ekstrakta za malinov sok, a drugi za uradniško aprovizacijo zaboj emaljirane posode itd. To so res čedne razmere.

Vojni ujetniki na Angleškem. Vsi oni, ki imajo svoje v angleškem ujetništvu, naj pismeno prijavijo do 10. oktobra t. l. svoj in njihov naslov Splošnemu ženskemu društvu v Ljubljani.

Borivoj Jevtić, književnik in urednik »Glasa Naroda« je imenovan za dramaturga sarajevskega gledališča.

Turško novo leto. Pred par dnevi, dne 26. septembra, so obhajali Mohamedanci svoje novo leto 1338. — In dan poprej pa so obhajali Judje svoje novo leto 5680.

Ljubljanske novice.

Shod tobačnega delavstva se vrši jutri ob pol petih v Šentjakovski prosveti.

Predavanje g. Dedine iz Kljeva bo danes zvečer ob pol 8. uri v mali dvorani Narodnega doma.

Dramatična šola Ljudskega odra. Pouk v dramatični šoli se vrši v sredo 1. oktobra ob 8. uri. Radi reda prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. Po pouku važen razgovor. — Vodstvo.

Iz pisarne dramskega gledališča. V četrtek, dne 2. oktobra in v nedeljo, dne 5. oktobra so reprize otroške igre z godbo in baletom »Snežulčica in škratje«, in to ob znižanih cenah. Na to igro, ki je med ljubljansko mladino vzbudila veliko zanimanje, opozarjamo zlasti starše z dežele.

Iz rudarske službe. G. inž. Vinko Strgar, rudarski glavar za Slovenijo v Ljubljani, je pomaknjen iz VI. v V. čin. razred. G. inž. Mohor Pirnat, rudarski višji svetnik in predstojnik Osrednje uprave državnih montanističnih obratov v Ljubljani, je imenovan za dvornega svetnika v V. čin. razredu.

Stanovanjski komisiji v nasvet. Prejeli smo: Vlada naj izda naredbo, po kateri morajo hišni posestniki v Ljubljani vsem veriznikom stanovanje odpovedati. Po tej naredbi bi v nekaj mescih bilo nekaj tisoč stanovanj prostih in obenem bi se v Ljubljani teh škodljivcev iznebili.

Narodno gledališče.

Drama.

30. sept., torek: »Striček Vanja«. — Abon. D.

1. oktobra, sredo: »Dnevi našega življenja«. — Abon. B.

2. oktobra, četrtek popoldne: »Snežulčica in škratje«. Izven abon. — Zvečer: »Favn«. Abon. C.

3. oktobra, petek: »Striček Vanja«. Abon. E.

4. oktobra: »Tat«. Abon. B.

5. oktobra, nedelja popoldne: »Snežulčica in škratje«. Izven abon. — Zvečer: »Tat«.

Opera.

30. sept., torek: »Postiljon iz Lonjumeau«. — Abon. B.

1. oktobra, sredo: »Madame Butterfly«. — Abon. E.

2. oktobra, četrtek: »Pikova dama«. Abon. A.

3. oktobra, petek: »Manon«. Abon. C.

4. oktobra, sobota: »Postiljon iz Lonjumeau«. Abon. D.

5. oktobra, nedelja: »Madame Butterfly«. Izven abon.

Razne novice.

Delavska pekarna. Pekovski pomočniki v Osjeku so vzeli v najem veliko pekarno in začeli z obratom na lasten račun. Vsak dan spečejo 10.000 komadov drobnega peciva, ki ga prodajajo po 30 vin. kos.

Kriza v dežnikarski stroki. Dežnikarji tožijo, da skoraj ne morejo dobiti potrebnih za svojo stroko. Svilo za prevleko morajo plačati po 150 K za 1 in pol metra, ogrodje 50 K, palica in ostalo 50 K in delo 50 K, tako da stane dežnik tovarnarja samega 300 K.

Pomanjkanje soli v Srbiji je strašno. V okraju Požarevac kmetje že 6 do 7 mesecev nimajo niti zrna soli. Neslana hrana jako neugodno vpliva na zdravje kmetijskega prebivalstva.

Obraz.

Novela. Spisal Rabindranat Tagore.

I.

Ko sem bila še zelo mlada, sem porodila mrtvega otroka in sem bila sama na smrtni postelji. Le polagoma sem zopet okrevala, vid mojih oči pa je bil šibkejši in šibkejši.

Moj mož se je tedaj učil zdravilstva. Radi moje bolezni ni bil žalosten, ker se mu je ponudila priložnost, da pokaže na meni svoje zdravniško znanje. Tako je začel zdraviti moje oči sam.

Moj starejši brat se je pripravljal tedaj za pravniški izpit. Nekega dne me je obiskal in se me je prestrašil.

»Kaj delaš?« je dejal mojemu možu, »ti jo boš oslepel popolnoma, poklič ti koj dobrega zdravnika.«

Moj mož je dejal razdražen: »Čemu! Kaj bo dober zdravnik storil več, kot morem storiti jaz? Slučaj je zelo enostaven in sredstva so znana vsem enaka.«

Dača* je odgovoril jezno: »Ti očitno misliš, da ni razlike med teboj in med profesorjem tvoje medicinske fakultete.«

Moj mož je odvrnil nevoljen: »Če se boš kdaj oženil in zašel v tožbo radi dote tvoje žene, ne boš iskal mene, da ti svetujem v pravnih zadevah. Čemu tedaj prihajaš sem in mi daješ nasvete o zdravniških stvareh?«

Medtem, ko sta se prepirala, sem dejala pri sebi, da je vedno uboga travica, ona, ki trpi največ če se dva kralja spustita v boj. Tu se je vršil boj med možem in bratom, a udarci so leteli name. Zdelo se mi tudi ni prav, da bi se moja družina vmešavala v to zadevo. Končno sta moja radost in moja bolečina zadevi mojega moža in ne mojih staršev.

Od tega dne je bilo radi mojih oči razmerje med mojim možem in bratom zelo napeto.

Na moje začudenje je prišel dada nekega dne, ko mojega moža ni bilo doma, zdravnika v hišo. Ta je preiskal moje oči zelo natanko in se zresnil. Dejal je, da bi bilo vsako daljno zanemarjanje za oči zelo nevarno. Spisal je recept in dada je poslal po zdravlila. Ko je tuj zdravnik odšel, sem rotila dada, naj se ne umešava v to zadevo. Vedela sem za gotovo, da mi bo tajni zdravnikov obisk le v nesrečo.

Sama sebi sem se čudila, kje sem dobila toliko moči, da sem svojemu bratu dejala kaj takega. Dosihmal sem bila vedno plašna pred njim. Vem, da je bil tudi dada iznenaden. Mlčal je nekaj časa, nato mi je dejal: »No dobro, kumo. Ne bom več klical zdravnika. Toda, če pridejo zdravlila, jih moraš vzeti.«

Nato je dada odšel. Od lekarnarja so prinesli zdravlila. Vzela sem — steklenice, praške, recepte in — vrgla vse skupaj v vodnjak.

* Dada pomeni starejši brat ali sestra.

r Vlak brez tračnic. V Kopenhagenu so sestavili poseben vlak, ki sestoji iz enega avtomobila in več prikljenjenih voz. Posebnost tega vlaka je ta, da so vozovi tako pripeti drug k drugemu, da gredo natančno po sledu avtomobila in ni treba še posebej sprevodnikov, tako da lahko vodi vlak en sam mož.

r Utopija? Angleški znanstvenik Charles Parsons je izrazil pred angleško zadruho za pospeševanje znanosti idejo, kako naj bi se nadomestil premož, katerega pomanjkanje dela ljudstvu toliko preglašuje. Po njegovem mnenju bi morali izkopati v zemljo do 20 km globoke rove, skozi katere bi dohajala toliko množina pare, da bi se mogel z njo nadomestiti premož. Časopisi prinašajo poročila o poizkusih, ki potrjujejo Parsonsovo mišljenje. Da bi izkopali tako globok rov, bi bilo treba 85 let in bi delo veljalo 125 milijonov frankov. Dolgo bo treba čakati, da se reši premožna kriza.

r Nagrada za prvi polet okoli sveta. Neki odvetnik v Seattlu je daroval 1000 oral najboljši zemlje kot darilo letalcu, ki bo prvi izvršil polet okoli sveta. V Liverpoolu se je ustanovil »zračni sindikat«, čigar naloga je, organizirati polet okoli sveta ter določiti najpripravnejše letalske postaje.

r Monakovo za versko šolo. Kot posnemamo iz nekaterih listov, so hoteli v Monakovem spremeniti nekatere šole v brezkonfesionalne. Vršilo pa se je glasovanje med starši otrok, ki je izteklo na ta način, da je dobila verska šola 65.000 glasov, a brezkonfesionalna samo 15.000 glasov. Glas staršev bo pač dovolj krepek, da jim ne bodo več silili brezverske šole.

r 2000 let stara podkev. Po naročilu Cambrian Archaeological Society se vrši izkopavanje na rimskem taborišču pri Yarmouthu. Med najbolj zanimivimi predmeti sta dve podkvi, o katerih sodijo strokovnjaki, da sta po 2000 let stari in kateri sta jasen dokaz, da je rimsko vojaštvo, ki je zasedlo Britansko, pripeljalo s seboj preko morja tudi konje.

Moj mož je bil razdražen radi vmešavanja mojega brata glede moje bolezni in je negoval moje oči bolj vestno kot poprej; poizkusil je vse vrste sredstev. Zavezovala sem oči, kot mi je ukazal, nosila sem barvana očala, vlivala sem njegove kapljice vanje, uporabljala sem vse njegove praške. Pila sem celo jetrno salo, akoravno se mi je gabilo.

Vsakokrat, kadar se je vrnil iz bolnišnice, me je vprašal skrbno, kako mi je; tedaj sem odgovorila: »O, mnogo bolje.« V resnici pa sem bila genijalna v samoprevari. Če sem zapazila, da se mi vedno bolj solzijo oči, sem se tolažila z mislijo, da je dobro, če izleče toliko ničvredne tekočine; in če niso bile oči več tako zalite, sem se čutila vzvišeno nad umetnostjo mojega moža.

Čez nekaj časa pa so postale muke neznozne. Izgubljala sem vid in neprestan glavobol me je mučil po noči in po dnevu. Videla sem, kako se vznemirja moj mož bolj in bolj. Spoznala sem, da razmišlja, pod katero pretvezo bi poklical zdravnika. Zato sem mu opomnila, da lahko pokliče katerega.

Te moje besede so mu bile v veliko olajšavo, to sem videla. Koj naslednji dan je pripeljal nekega angleškega zdravnika v hišo. Ne vem, kaj sta govorila med seboj, a sklepala sem, da je Sahib govoril z mojim možem zelo jasno in naravnost.

Ko je zdravnik odšel, je bil moj mož dalje časa popolnoma tiho. Vzela sem njegove roke v svoje in dejala: »Kak nečlikanec je bil to! Čemu nisi pripeljal katerega indijskega zdravnika? Mnogo bolje bi bilo. Ali misliš, da more kdo zdraviti moje oči bolje nego ti?«

Moj mož je bil za trenutek popolnoma tiho. Nato je dejal s skrušenim glasom: »Kumo, tvoje oči morajo biti operirane.«

Naredila sem se, kot da sem huda nanj, ker mi je prikrival resnico tako dolgo.

»Ti si to vedel ves čas,« sem dejala, »in vendar mi nisi rekel ničesar! Ali misliš, da sem res tak cirok, da se bojim operacije?«

Na te besede je dobil moj mož zopet dovolj poguma:

»Malo mož je,« je dejal, »ki so pogumni dovolj, da ne trepečejo pred operacijo.« Zasmejala sem se: »Da, tako je. Može so hrabri samo pred svojimi ženami!«

Moj mož me je pogledal resnobno in dejal: »Popolnoma prav govoriš. Mi smo neznanos nečimerni.«

S smehom sem zbrisala resnobo z njegovega obraza: »Ali misliš resno, da nas možki celo v nečimernosti lahko premagate?«

(Dalje.)

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Odgovorni urednik Jože Rutar. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.